

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ทางการเงินและการบัญชีเพื่อพัฒนาการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษารูปแบบการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนและการบริหารการเงินของกลุ่มที่กำลังดำเนินการอยู่ และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุน และการบริหารการเงินของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น สามารถสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนและการบริหารการเงินของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุน และการบริหารการเงิน ของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ดังนี้

1. รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนและการบริหารการเงินของกลุ่ม

1.1 รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน

สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุมากกว่า 50 ปี สมาชิกของกลุ่มสนใจสมุดบัญชีตามรูปแบบที่กรมส่งเสริมการเกษตรนำมาเผยแพร่ มากกว่า สมุดบัญชีตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนด เนื่องจากสมุดบัญชีตามรูปแบบที่กรมส่งเสริมการเกษตรจัดพิมพ์ชื่อบัญชีรายรับและรายจ่าย มาให้ล่วงหน้าแล้ว ผู้บันทึกบัญชีเพียงแต่ใส่จำนวนเงินที่รับและจ่ายเท่านั้น แต่สมุดบัญชีตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนด ผู้บันทึกบัญชีต้องใส่ชื่อบัญชีและจำนวนเงินรับและจ่าย ด้วยตัวเอง

1.2 รูปแบบการบริหารการเงิน

รูปแบบการควบคุมภายในด้านการเงินของกลุ่มที่มีอยู่ ได้แก่ การจัดทำทะเบียนรายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม การจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ของกลุ่ม และการบันทึกสมุดบัญชีขาย จากการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย และให้สมาชิกเขียน Mind Map เกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มด้านการบริหารการเงิน พบว่าสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่มีปัญหาด้านการเงิน คือ ระบบการจัดสรรการเงินของกลุ่มยังไม่มีประสิทธิภาพ กลุ่มยังไม่ทราบแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ กลุ่มยังไม่ได้จัดทำระบบบัญชีการเงิน ทำให้การได้มาและใช้ไปไม่สมดุลกัน และกลุ่มยังไม่มีระบบการคำนวณต้นทุน

2. การพัฒนารูปแบบการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนและการบริหารการเงินของกลุ่ม

2.1 การพัฒนารูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบสมุดบัญชีของกรมส่งเสริมการเกษตรมาปรับปรุง โดยแยกค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อเน้นให้ผู้บันทึกบัญชีทราบว่าค่าใช้จ่ายที่จำเป็นมีจำนวนเท่าใด และค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นมีจำนวนเท่าใด นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มผลสรุปการใช้เงินในแต่ละเดือน โดยใช้แนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงในการวิเคราะห์ตัวเลขค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน ผู้บันทึกบัญชีต้องบอกว่ามีความพอใจหรือไม่พอใจตัวเลขรายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้นหรือไม่ และได้มีการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริอย่างไรบ้าง

2.2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการเงินของกลุ่ม

ผู้วิจัยได้ออกแบบสมุดเงินสดรับจ่าย เพื่อช่วยในการควบคุมด้านการเงินของกลุ่ม โดยกำหนดช่องให้ใส่จำนวนเงินสดที่ได้รับและเงินสดที่ได้จ่ายในแต่ละวัน แหล่งที่มาของเงินสดรับ และเงินสดจ่าย และเงินสดคงเหลือ นอกจากนี้กรรมการของกลุ่มต้องลงนามผู้จัดทำรายงานเกี่ยวกับเงินสด และประธานของกลุ่มต้องตรวจสอบและลงนามรับทราบข้อมูลทางการเงินของกลุ่ม พร้อมทั้งชี้แจงให้สมาชิกของกลุ่มได้ทราบวิธีการควบคุมทางการเงินทั้งหมด

ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้ความรู้ทางการเงินวิทยากรได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และการคำนวณต้นทุนให้สมาชิกของกลุ่มทราบ ทำให้สมาชิกนำความรู้ที่ได้รับไปบริหารเงิน บริหารหนี้สิน และมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ทำให้สมาชิกมีเงินออมมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้ทางการเงินและการบัญชี จะช่วยพัฒนาการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ในเรื่องของการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนและการบริหารการเงินของกลุ่มสมาชิกได้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพการทำบัญชีของสมาชิก พบว่าสมาชิกมีความรู้ในการจัดทำบัญชีเป็นอย่างดี เนื่องจากมีหน่วยงานของรัฐหลายแห่งเข้ามาพัฒนาและอบรมความรู้ด้านบัญชีแก่สมาชิกได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน

2. จากการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มสมาชิก สมาชิกได้นำความรู้ที่มีอยู่เดิมและจากการเข้าร่วมโครงการมาปรับปรุงการบันทึกบัญชีทำให้สมาชิกได้เห็นตัวเลขค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น อีกทั้งกลุ่มสมาชิก ได้นำแนวคิด เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้สมาชิกเกิดความ

ตระหนักในเรื่องการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักใช้เงินและออมเงิน ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
ไม่โลภ และไม่ตระหนี่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

3. จากการบันทึกบัญชีมาใช้เป็นแนวทางในการหารายได้ทำให้สมาชิก มีรายได้ที่แน่นอน
สม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าหากสมาชิก มีความรู้ ความเข้าใจ และมีการจดบันทึกบัญชีอย่าง
ถูกต้องสม่ำเสมอ ก็จะสามารถช่วยให้สมาชิกผู้เข้าร่วม โครงการมีวินัยทางการเงิน รู้จักวิธีการบริหาร
การเงินการบัญชีของตน รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัดและรู้จักการออม รวมทั้งใช้เป็นข้อมูล
ในการวางแผนประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้อันเป็นการสร้างโอกาสให้กับสมาชิกให้สามารถ
ชำระหนี้ได้ และพึ่งตนเองได้ในที่สุด (จุฑามาส พันธุ์รงค์, 2546)

จากการศึกษาของวาริพิน มงคลสมัย (2551) การจัดทำบัญชีของกลุ่มหัตถกรรมไม้
แกะสลักบ้านใหม่ฝายหิน ซึ่งตั้งอยู่ติดกับกลุ่มเกษตรกรบ้านเหมืองกวัก แต่ทั้งสองหมู่บ้านมีรูปแบบ
การทำบัญชีที่ต่างกันเนื่องจากบริบทของชุมชนที่ต่าง กัน อาทิ บ้านใหม่ฝายหินมีรายได้หลักจากการ
ทำไม้แกะสลักซึ่งมีรายได้ที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดปี ทำให้ชุมชนบ้านใหม่ฝายหินสามารถบันทึก
บัญชีได้อย่างต่อเนื่องทุกวัน แต่บ้านเหมืองกวักมีรายได้หลักจากการทำลำไยอบแห้ง เนื่องจากลำไย
เป็นผลไม้ที่ออกผลตามฤดูกาล ทำให้ชุมชนบ้านเหมืองกวักมีรายได้ที่ไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นรูปแบบของ
การทำบัญชีจึงอาจจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและสภาพเศรษฐกิจของแต่ละชุมชน ดังนั้นจึง
ตรงกับทฤษฎีการวิจัยเชิงคุณภาพ (สุภางค์ จันทวานิช, 2539) ที่ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพไม่ใช่ข้อมูล
เชิงประจักษ์ เป็นข้อมูลในเรื่องของความคิด ความเชื่อ การรับรู้ของบุคคล และการพยายามทำความเข้าใจ
ความหมายของพฤติกรรมและการกระทำของสมาชิกของกลุ่มเป้าหมาย เน้นความสำคัญของ
บริบททางสังคมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม สำหรับกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ อาศัยอยู่ที่บ้านเจดีย์แม่ครัว
ตำบลแม่แฝกใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำจากแม่น้ำปิง ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สมาชิกมี
รายได้จากการปลูกผักอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี ทำให้สามารถบันทึกบัญชีได้อย่างสม่ำเสมอและ
ต่อเนื่อง

4. สำหรับการพัฒนาการบริหารการเงินของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยการแลกเปลี่ยน
ความรู้ระหว่างสมาชิกกับวิทยากรเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนของเห็ดและผักปลอดสารพิษ ทำให้
สมาชิกมีความรู้ด้านการคำนวณต้นทุนมากขึ้น นอกจากนี้จากการปรับปรุงระบบบัญชีของกลุ่ม
โดยเพิ่มสมุดบัญชีรับและจ่ายเงิน ทำให้มีการควบคุมภายในด้านการเงินของกลุ่มอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่คนไทยหลายคนอาจจะไม่เข้าใจ แม้จะได้ยินบ่อย และเหมือนจะเข้าใจมาตลอด ทุกคนล้วนแต่มองว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาที่น่ายกย่อง แต่เมื่อขาดความเข้าใจเสียแล้ว จึงยังมีน้อยรายที่จะนำมาปฏิบัติจริง ดังนั้นคนไทยทุกคนจึงควรทำความเข้าใจและนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมชัดเจนอย่างจริงจัง เพื่อให้การก้าวอย่างในชีวิตเป็นไปอย่างรอบคอบ ระวังระวัง มั่นคงและยั่งยืน กระทั่งสามารถสร้างความสุขให้กับชีวิตในที่สุด

2. การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งค้นหาทฤษฎีของกลุ่มเป้าหมาย หรือแสวงหาระบบความคิดของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเข้าใจความเป็นจริงของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการทำกิจกรรมทุกครั้งต้องมีการวางแผนเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายทุกครั้ง เพื่อให้ทราบความต้องการและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย และต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว มิฉะนั้นจะไม่ทราบปัญหาที่ต้องแก้ไข เช่น สมาชิกคุ้นเคยกับสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร มากกว่าสมุดบัญชีที่ผู้วิจัยออกแบบซึ่งมีรูปแบบมาตรฐานและเคยใช้ในพื้นที่วิจัยหลายแห่ง ทำให้ทราบปัญหาและหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกับสมาชิกได้อย่างทันท่วงที

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรจะขยายผลไปสู่หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ทุกคนมีการพัฒนาพฤติกรรมการใช้เงิน

2. ควรจะขยายผลไปสู่วิสาหกิจอื่น เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของกลุ่มเกษตรกร นำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้สร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสร้างระบบบ่มเพาะวิสาหกิจกลุ่มเกษตรกรควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะ